

Краснюк Л.В., к.т.н., доцент,

Троян О.М., к.т.н., доцент,

Хмельницький національний університет

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МОДЕЛЬСРІВ ТА ДИЗАЙНЕРІВ

Підготовка кваліфікованих фахівців з художнього проектування одягу – це складний процес, спрямований на формування спеціаліста, який є носієм культурних цінностей, проектної культури та здатний до продуктивної творчості. Сучасні тенденції розвитку освіти спрямовані не лише на засвоєння студентами навчальних матеріалів, але і на розвиток творчого уявлення майбутнього модельєра чи дизайнера одягу, його проектно-образного мислення, здатності до створення художнього образу методом трансформації або стилізації творчого джерела тощо. Одними із програмних компетентностей Освітньо-професійних програм (ОПП) підготовки майбутніх фахівців з художнього проектування одягу на кафедрі технології і конструювання швейних виробів та кафедрі дизайну Хмельницького національного університету є навички використання інформаційних технологій та здатність розробляти і представляти візуальні презентації для провадження у дизайн-діяльності.

Для успішної реалізації таких компетентностей особливу увагу слід приділяти інноваційним методам організації навчального процесу, які базуються на використанні сучасних інформаційно-цифрових ресурсів. Застосування таких ресурсів не тільки розширює можливості освіти (швидкий обмін досвідом, знаннями, можливість дистанційного і змішаного навчання, академічна мобільність та інтеграція у міжнародний освітній простір), а й покращує якість освіти, дозволяє урізноманітнити зміст навчальних занять, розширити способи передачі навчального матеріалу шляхом його унаочнення, покращити рівень засвоєння знань, спонукає до розвитку творчого мислення та заохочує до навчання.

Вивченню інноваційних підходів до організації навчання у закладах вищої освіти присвячені роботи ряду науковців, зокрема Караван Ю. В., Жураківської О. Я., Дяченко А. В., Олійник Н. А., Житеньової Н.В. [1-5], які досліджували засоби підвищення ефективності навчання студентів різних спеціальностей. Метою даної роботи є розкрити практичні можливості впровадження цифрових технологій в навчальний процес студентів спеціальностей 022 – Дизайн та 182 – Конструювання та технології швейних виробів при викладанні дисциплін «Проектування художніх систем одягу», «Стилістика та іміджологія в індустрії моди», «Історія костюма», «Основи гармонізації одягу», «Художнє проектування дизайн-об'єктів».

Як показав аналіз джерел [1-5], особливо ефективно застосування цифрових ресурсів при візуалізації лекційного матеріалу за допомогою технічних засобів таких як комп'ютер, мультимедійна установка, інтерактивна дошка. Лекції-візуалізації сприяють навчанню студентів, перетворюючи усну та письмову інформацію у візуальну форму, що особливо важливо при викладанні творчих дисциплін, оскільки це сприяє не тільки систематизації змісту навчання, усвідомленню та розумінню нової інформації, але формує у студентів творчу уяву. Вплив лекції-візуалізації більш ефективний, якщо відеоматеріал, який використовується викладачем, є не лише ілюструванням словесної інформації, а доповнює її та допомагає всебічно висвітлити питання. При такому підході лекція-візуалізація служить не лише для перетворення інформації у візуальну форму, а є засобом активізації інтелектуальної та творчої діяльності студентів, сприяє більш глибокому проникненню у зміст навчальних матеріалів.

Особливості підготовки лекції-візуалізації полягає у трансформації змісту лекційного матеріалу у візуальну форму для її комп'ютерної презентації. При цьому використовуються ілюстративні матеріали різного виду, які не лише доповнюють словесну інформацію, а й самі виступають носіями нової інформації. Це особливо важливо для викладання дисциплін, в яких наочність відіграє ключову роль. Наприклад, для дисципліни «Історія костюма» – це зображення історичного костюма (фотографії або рисунки) та предметів побуту певної епохи, зображення відтворених за рисунками історичних костюмів, картини, на яких зображені костюми певного періоду тощо (рис. 1).

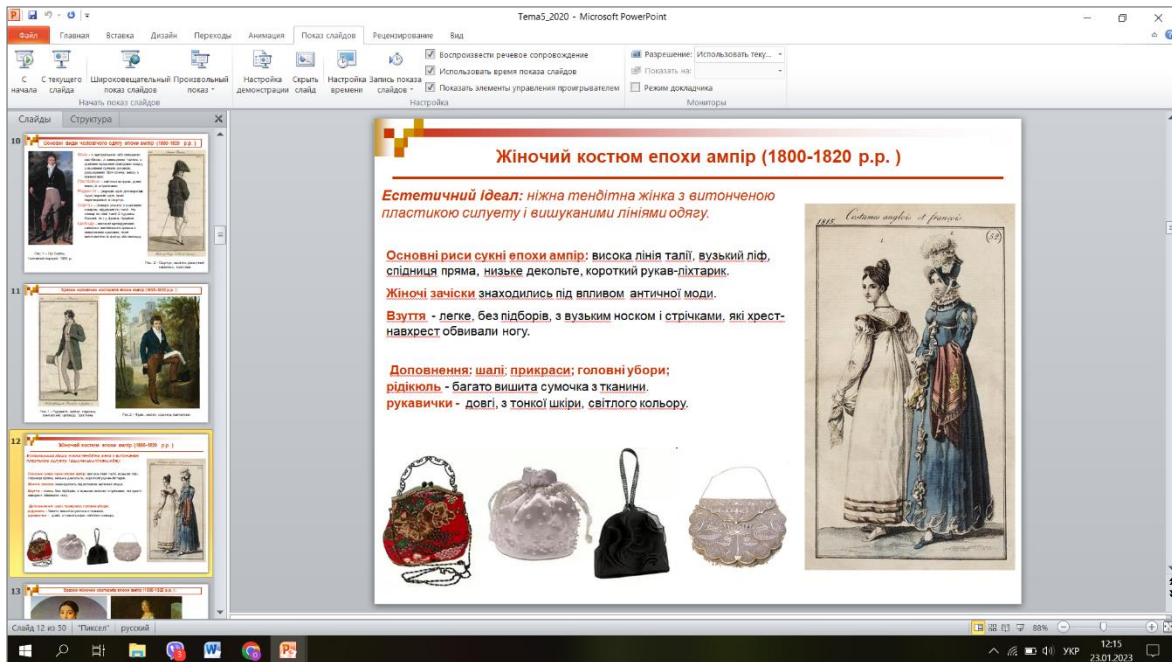

Рис. 1 – Фрагмент презентації у програмі PowerPoint з дисципліни «Історія костюма»

Підготовка лекції-візуалізації передбачає володіння комп'ютерними програмами, які дозволяють візуалізувати інформацію і використовуються для створення презентацій – PowerPoint, Google Slides, Keynote, Prezi, Piktochat, FlowVella, Sway, OpenOffice, Canva та ін. Вказані програми дозволяють одночасно використовувати кілька інформаційних середовищ: графіку, текст, відео, фотографію, анімацію, звуковий супровід. При цьому лектор має можливість широко застосувати свої творчі здібності, зробити лекцію змістовною та цікавою, такою, що легко засвоюється, насиченою різноманітним ілюстративним матеріалом.

При розробці лекції-візуалізації викладач вибирає ті програми, які, на його думку, як найкраще підходять для досягнення цілей конкретної теми, коментуючи показаний матеріал, акцентуючи найбільш важливі моменти того чи іншого питання. Слід зауважити, впровадження лекцій-візуалізації у освітній процес потребує значних витрат на організацію навчання порівняно з традиційними технологіями, що пов'язане з необхідністю використання технічних засобів (комп'ютер, ноутбук, модем, аудіо-пристрій, мультимедійна установка тощо), програмних продуктів для підтримки цифрових технологій навчання, а також з додатковою організаційно-методичною підготовкою, пов'язаною із підбором ілюстративного матеріалу, аудіо та відео контенту.

Наприклад, лекція-візуалізація у програмі PowerPoint з дисципліни «Основи гармонізації одягу» може містити текст, фотознімки, малюнки, комп'ютерну анімацію, звуковий супровід тощо. Створення подібної презентації включає 3 основні етапи: проєктування презентації; створення слайдів; встановлення послідовності та способу показу слайдів. Початком створення презентації є продумування її сценарію, в основу якого потрібно покласти програмні питання (рис. 2).

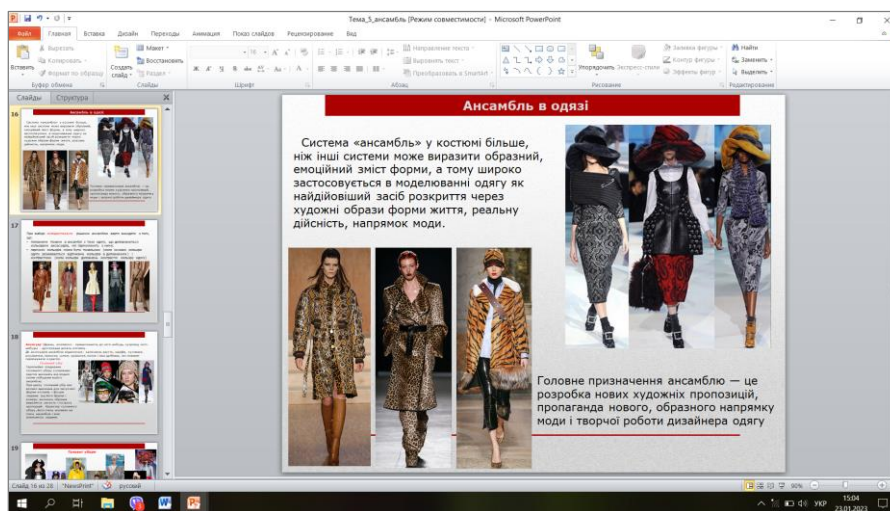
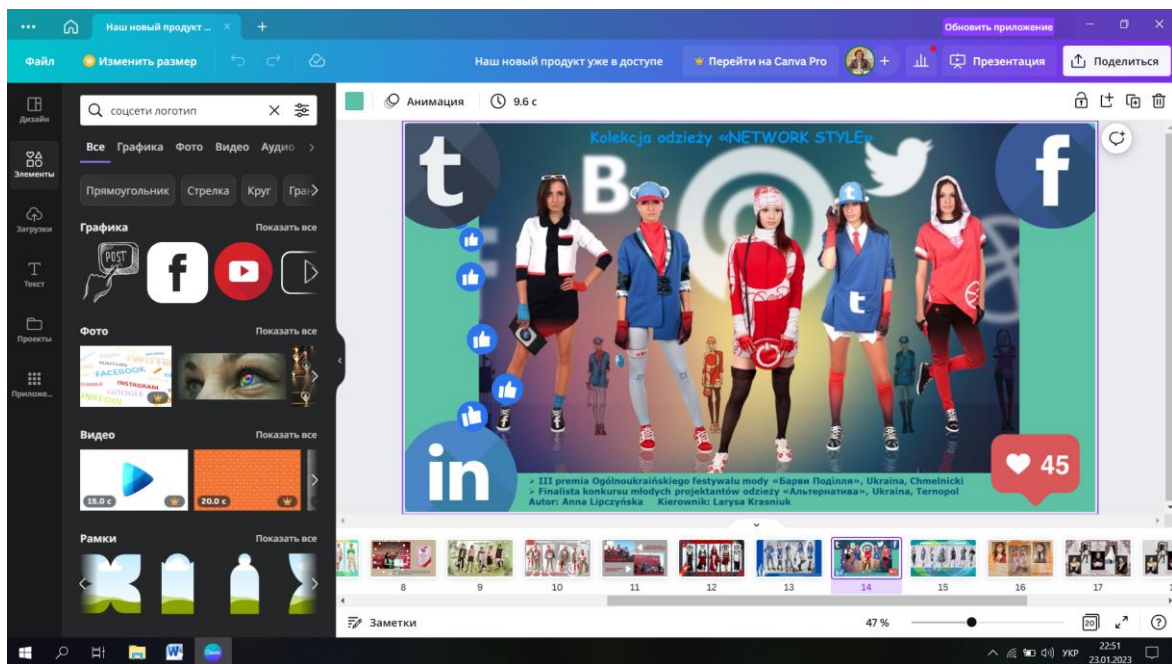

Рис. 2 – Фрагмент презентації у програмі PowerPoint з дисципліни «Основи гармонізації одягу»

Сценарій презентації складається з двох взаємозв'язаних частин – матеріалів, які будуть представлені на слайдах та матеріалів, які будуть представлені у коментарях лектора. Необхідно максимально використати головну перевагу презентації перед конспектом – наочність. Тому слайди повинні містити мінімум тексту і максимум мультимедійних об'єктів (графіку, відео, звук, анімацію та ін.).

Сервіс Canva є одним із кращих редакторів для створення презентацій. Він містить каталог шаблонів за темами, які можна редагувати: презентації, плакати, буклети, пости для соцмереж, розклад занять тощо; бібліотеку зображень, кліпартів (зображення на прозорому тлі), іконок, інфографік тощо. Сервіс Canva надає можливість додавати у шаблон власні зображення, редагувати фотографії, обрізувати кадри, вдосконалювати якість зображень. У шаблоні можна використовувати елементи перетягування, додавати або редагувати текст, а також налаштувати основні параметри, такі як шрифт, колір, фільтри зображень для створення проєкту. Наприклад, для створення слайду презентації із представленням колекції одягу «Network style» (рис. 3) із бібліотеки шаблонів Canva було використано фонове зображення, логотипи соцмереж, анімовані зображення «лайків» та сповіщень про підписників, текстові надписи.

Рис. 3 – Фрагмент презентації у програмі Canva з дисципліни «Проектування художніх систем одягу»

Основними структурними елементами лекції-візуалізації є слайди та текстовий супровід до слайдів (текстове пояснення навчального матеріалу, що зображений на слайдах).

Дуже важливою складовою лекції-візуалізації є підготовка словесного супроводу до кожного із слайдів та синхронне коментування кожного з них. Презентація повинна гармонійно поєднувати аудіо та візуальні форми подачі лекційного матеріалу, який в свою чергу, варто структурувати за інформаційними блоками. Послідовність демонстрації слайдів визначається логічним зв'язком між ними, а зміст лекції-візуалізації повинен відповідати робочій програмі навчальної дисципліни з урахуванням міжпредметних зв'язків та загальної кількості годин, що відводиться на її вивчення.

Таким чином, візуалізація навчальної інформації у вигляді презентації є сучасним інструментом технології інтерактивного навчання. Виклад матеріалу лекції з візуальною підтримкою дозволяє в повній мірі використовувати переваги цифрових технологій, а сама лекція викликає підвищений інтерес студентів, актуалізує попередні знання, формує необхідні компетентності. Нові підходи до проведення лекцій, засновані на застосуванні цифрових технологій, спонукають викладача до підвищення майстерності, самовдосконалення, освоєння нових знань і використання їх у професійній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Жураківська О. Я. Нетрадиційні форми лекцій, як засіб підвищення ефективності навчання студентів у вищих медичних закладах. Вісник проблем біології і медицини. 2015. Вип.2, Том 1 (118). С. 88-90.
2. Караван Ю. В. Нетрадиційні форми лекцій у вищій школі. Інноваційний потенціал української науки – XXI сторіччя: збірник статей. Запоріжжя: Видавництво ПГА, 2012. С.11-19.
3. Дяченко А. В. Інноваційні підходи у викладанні лекційного матеріалу (на прикладі дисципліни "Матеріалознавство швейного виробництва"). Імідж сучасного педагога. 2017. № 2. С. 43-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/isp_2017_2_12 (дата звернення: 21.01.2023).
4. Олійник Н. А., Спірідонова Л. М. Нетрадиційні форми лекцій як засіб підвищення ефективності навчання студентів у вищих аграрних закладах освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищих і загальноосвітніх школах : зб. наук. пр. Запоріжжя : КПУ, 2020. Вип. 69, т. 3. С. 65-69.
5. Житеньова Н. В. Візуальні дидактичні засоби: Створення та використання в освітній практиці. Навчально-методичний посібник. Х.: Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019. 89 с.